

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2019-905

21.11.2019

Tryg Forsikring NUF

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Lisens – narkotika – depresjon – PTSD – uriktige opplysninger – gyldig helseattest.

Forsikrede fikk utstedt permanent udyktighetserklæring som følge av diagnosen ADD og følgetilstander, herunder depresjon og PTSD. Av forsikredes journal fremgikk misbruk av narkotika. Selskapet avsto krav under lisensforsikringen og anførte at forsikrede hadde fått helseattesten ved å gi uriktige opplysninger. Nemnda bemerket at det følger klart av veilederen til forskrift om helsekrav for personer i arbeid til havs, at bruk av illegale rusmidler alltid vil diskvalifisere for helseerklæring. Dersom forsikrede hadde opplyst til sjømannslegen om sitt forbruk ville han ikke fått gyldig helseerklæring, noe som er en forutsetning for å være berettiget til utbetaling av lisensforsikring. Nemnda fant etter dette at forsikrede ikke hadde "gyldig" helseerklæring i forsikringsvilkårenes forstand, og han var således ikke berettiget til utbetaling av tap av helseattest. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1980, offshorearbeider) arbeidet som dekksarbeider og fylte ut et egenerklæringsskjema 17.4.15. Forsikrede svarte nei på spørsmålet "Har du brukt narkotiske stoffer eller illegale medikamenter (hasj, piller, etc) siste 12 mnd?".

Det fremkommer av forsikredes fastlegejournal 26.8.14:

Kokain på fritiden, ønsker behandling, men ikke (kompetansesenter for rus A.), da er tillitsvalgt på plattformen han jobber på.

Den 19.9.14 er det notert i fastlegejournalen:

... Vært på (rusklinikk T.) – men ønsker ikke gå der. Vil selv prøve Narkomane anonyme

... Angir en del kokain bruke siste tid ...

Hoveddiagnosen i notat av 10.9.14 og 17.9.14 er oppgitt å være misbruk av kokain.

Av henvisningen 5.11.15 heter det:

Langvarige rusproblematikk, ruset seg når ikke vært på jobb de siste årene på kokain og liknende. Nå under behandling på rus.pol. (...).

Det foreligger en uttalelse av 17.11.15 fra lege og spesialist i psykiatri E. A.:

Overnevnte er undersøkt og utredet av undertegnede og har fått diagnosen: F90 Hyperkinetisk forstyrrelse – ADD.

Dette er en medfødt lidelse. I tillegg har han diagnosene depresjon/suicidalitet, PTSD/panikk, og jeg mener disse er kommet på senere pga ubehandlet ADD.

Den 20.11.15 mottok selskapet skademelding, men som følge av at det ikke forelå permanent tap av helseattesten avsto selskapet kravet 25.11.15.

Den 18.12.15 mottok selskapet en permanent udyktighetserklæring tilbakedatert til 22.10.15.

Det foreligger en erklæring av 19.5.16 fra petroleumslege J. G. som også har utstedt udyktighetserklæringen:

En viser til mottatt anmodning om legeopplysninger i forbindelse med erklæring om arbeidsudyktighet som offshorearbeider.

En har tidligere besvart en tilsvarende forespørsel medio mars i år, men svaret opplyses ikke å være mottatt.

1. Pas aksepterer kun at jeg oversender et utvalg av journalnotater som jeg har gjort og han ønsker ikke at noen notater gjort av andre leger ved senteret blir oversendt. Jeg har ringt saksbehandler i Tryg forsikring om dette (030216) og vi var enige om å akseptere pasientens krav, men en har gjort pas oppmerksom på at disse begrensninger kan ha følger for forsikringsselskapets vurdering av saken.

2. Hovedårsaken til inndragning var at pas gjennomgikk nevropsykologisk vurdering ved psykiater (E. A.) 171115, som konkluderte med at pas har primært Hyperkinetisk forstyrrelse ADD (Attention Defecit Disorder) og depresjon; PTSD (Post traumatic stress disorder) som følgetilstander av dette. Det står ikke distinkt at dette er arbeidsforhindrende, men pas egen beskrivelse av sine hovedsymptomer: sjenerende konsentrasjonsproblemer, nedsatt impulskontroll og hyperaktivitet passer godt med dette og definerer hans helsetilstand som uforenlig med sikkerhetskravene i offshorearbeide.

3. Konklusjonen er i samsvar med "Veileder til forskrift om helsekrav for personer i arbeide på innretninger i petroleumsvirksomhet" punkt 10.3.3.

4. Pas en ennå ikke forsøkt medisinert etter min kjennskap og jeg kjenner ikke til planene for dette. Tilfellet er komplisert og behandling vil måtte bli initiert og fulgt av 2. linje i helsevesenet. Terskelen for dispensasjon er høy og veien for han kan søke er meget lang om den i det hele tatt eksisterer.

Selskapet avsto kravet 19.8.16. Forsikrede påklaget avslaget 9.1.17, men ønsket ikke å gi selskapet fullmakt til å innhente ytterligere opplysninger. Sekretariatet mottok klage første gang 22.5.18, og sekretariatet avsluttet saken 9.8.18, da selskapet hadde behov for ytterligere opplysninger.

Det foreligger en ny uttalelse av 26.10.16 fra lege og spesialist i psykiatri E. A.:

... Han har dessverre i perioder rundt sensommer 2014 selvmedisinert seg med kokain, (som mange ubehandlede ADD-pasienter gjør). Dette ikke for å ruse seg, men for å takle sine psykiske problemer, få ro og konsentrasjon. Han ble henvist fra fastlege til (rusklinikk T.) for å diskutere dette den 16. sept 2014, men fikk ikke den hjelpen han trengte.

Han går nå i psykologisk behandling for å lære bedre mestringsstrategier også i forhold til ADD.

Vurdering: Jeg anser at han ikke har et rusproblem nå, og heller ikke tidligere har hatt et alvorlig rusproblem, men at han har gått ubehandlet for sin ADD, med diverse følgetilstander.

Etter dette har forsikrede bidratt til å fremlegge etterspurt medisinsk dokumentasjon. Selskapet behandlet saken på nytt 22.1.19, men opprettholdt sin tidligere vurdering.

Forsikrede har i det vesentlige anført at årsaken til tap av helseattesten er forsikredes ADD, PTSD og lyskesmerter. Selskapet har ikke sannsynliggjort at tapet skyldes narkotikamisbruk. Det er riktig at forsikrede hadde brukt rusmidler i den forutgående perioden på 12 måneder ved utfyllingen av egenerklæringen. Isolert sett ville imidlertid ikke dette ha medført tap av helseattest eller ugyldiggjøre helseattesten, jf. den praksis som utøves i slike tilfeller. Saken er ikke sammenlignbar med FSN-6753. Forsikrede fant det ikke naturlig eller nødvendig å opplyse sjømannslegen om hans periodevis misbruk. Det har skjedd i hans friperioder og har ikke hatt noen innvirkning på hans arbeidsutførelse. Dette samsvarer med forskrift om helsekrav fra personer i arbeid på innretninger i petroleumsvirksomheten til havs § 11 annet ledd, pkt. 10) "Det må ikke være bruk av medikamenter, enten disse er forskrevet av lege eller ikke, som reduserer vedkommendes mulighet til å arbeide sikkerhetsmessig forsvarlig og mestre en nødsituasjon og evakuering."

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikrede ikke har krav på en utbetaling, da han ikke opplyste om narkotikamisbruk til legen som utstedte helseattesten. Dersom narkotikamisbruk avdekkes, skal legen utstede udyktighetserklæring. Man kan få helseerklæring ut fra risikovurdering etter å ha gjennomgått eller være i en kontrollert oppfølging, men da må man ha vært rusfri i minst 6 måneder først. Videre vil ikke formålet med en lisensdekning gjøre seg gjeldende i et tilfelle der personen har gitt uriktige opplysninger for å få en helseattest han ikke er berettiget til. Tvert imot ville det gi et svært urimelig resultat dersom man i et slikt tilfelle likevel skulle få utbetalt erstatning. I uttalelse 2017-717 ble det understreket at "så vel en petroleumsleges som en sjømannsleges arbeid med helseattester må skje i samsvar med forskriftene". Det ble her funnet at selskapet hadde særlig grunn til å overprøve petroleumslegens erklæring fordi den ikke var blitt utformet i tråd med forskriften. Dersom man har brukt et illegalt rusmiddel de siste 12 måneder før utstedelse av helseattest, diskvalifiserer dette alltid for helseerklæring. Det er etter dette klart at forsikredes helseattest åpenbart er uriktig og det er særlig grunn til å overprøve vedtaket, jf. FinKN-2017-717 og FinKN-2017-097.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om utbetaling under lisensforsikring (tap av helseattest).

Nemnda har i en rekke saker lagt til grunn at selskapet, ved selskapets rådgivende lege, ikke kan overprøve sjømannslegens vurdering av utstedt permanent udyktighetserklæring med mindre det foreligger særlige grunner. Se blant annet 2017-099, 2017-097, 2017-093, 2018-801, 2019-228 og 2019-388.

Forsikrede har fått utstedt permanent udyktighetserklæring av sjømannslege. Selskapet har anført at forsikrede ikke har krav på utbetaling fordi han ikke opplyste om narkotikamisbruk til sjømannslegen som utstedte helseattesten. Forsikrede anfører på sin side at årsaken til tap av helseattest er at han har ADD, PTSD og lyskesmerter.

Det følger av forsikringsvilkårspkt. 5.a.1 når man er berettiget til lisensforsikring:

Forsikringen gjelder ved permanent tap av helseattest p.g.a. erstatningsmessig skade eller p.g.a. sykdom slik at den sikrede ikke lenger kan gjøre tjeneste ombord. Dette gjelder også selv om skadelidte kan få annet arbeid i land

Videre heter det i samme forsikringsvilkårspunkt:

... Bestemmelsen omfatter de enkelte arbeidstakere, som når forsikringen trer i kraft for vedkommende, har gyldig helseattest i henhold til gjeldende forskrifter.

Det følger av forskrift om helsekrav for personer til havs § 4 at den som helsekravene gjelder for, jf. forskriftens § 2, til enhver tid skal inneha helseerklæring utferdiget i samsvar med forskriftens bestemmelser. Forskriftens § 11 nr. 7 fastsetter et forbud mot misbruk av alkohol og andre rusmidler. Videre følger det av veileder til forskriften pkt. 12.2 (s. 31) at "Bruk av illegale rusmidler vil alltid diskvalifisere for helseerklæring". Og under pkt. 12.4 (s. 32) at legen skal utstede udyktighetserklæring hvis det avdekkes narkotikamisbruk." En sjømannsleges arbeid med helseattester må skje i samsvar med forskriftene, jf. 2017-717. Forskriften og veilederen til denne taler etter nemndas syn klart for at det foreligger særlige grunner til at nemnda kan overprøve sjømannslegen udyktighetserklæring i det foreliggende tilfellet.

Det vises videre til FSN-6753, som gjelder et sammenlignbart tilfelle. Her hadde ikke forsikrede opplyst til sjømannslegen at hun hadde et alkoholproblem, og at hun hadde vært til behandling for dette. Forsikrede anførte at alkoholen ikke var hennes hovedproblem og at det ikke hindret henne i å utføre arbeidet. Nemnda ga selskapet medhold og fant at helseattesten ikke kunne anses "gyldig" i forsikringsvilkårenes forstand. I avgjørelsen ble det vist til FSN-4934 der det var lagt til

grunn at forsikrede ikke har krav på utbetaling for tap av helsesattest dersom forsikrede tidligere har fått helseattest i strid med forskriftene fordi vesentlige opplysninger ikke er meddelt sjømannslegen.

I gjeldende sak følger det klart av veilederen til forskrift om helsekrav for personer i arbeid til havs, at bruk av illegale rusmidler alltid vil diskvalifisere for helseerklæring. Det betyr at dersom forsikrede hadde opplyst til sjømannslegen om sitt forbruk ville han ikke fått gyldig helseerklæring. Dette er en forutsetning for å være berettiget til utbetaling av lisensforsikring. Nemnda finner etter dette at forsikrede ikke kan anses å ha "gyldig" helseerklæring i forsikringsvilkårenes forstand, og han er således ikke berettiget til utbetaling av tap av helseattest.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).